

Linux

— Mer än bara gratis

Copyright (c) 2004
Marcus Rejås <marcus@rejas.se>

Jag ger härmed rätten till alla att nyttja denna presentation på alla sätt som anses lämpliga så länge som syftet på något sätt främjar användandet av fri och/eller öppen programvara.

Du kan alltså ta hela eller delar av detta arbete, du kan ändra det, du kan stoppa in det i ett annat arbete, du kan ta bort mitt namn, du kan hävda att du skrivit det, du kan göra vad du vill med detta arbete bara ovanstående uppfylls.

Denna presentation i ett format lämpligt för redigering och med anteckningar för föredragshållaren finns på
<http://rejas.se/docs/eskilstuna.sxi>

Jag vill tacka Jonas Björk, Trinix AB, Robin Rosenberg och Torbjörn Svensson som hjälpt till med korrekturläsning av denna presentation.

Marcus Rejås,
Norrtälje 2004-04-18

Linux

mer än bara gratis

Marcus Rejås <marcus@rejas.se>

Svenska Linuxföreningen
Rejås Datakonsult

Eskilstuna 2004-04-21

Svenska Linuxföreningen

- Även känd som SeLinux
- Ideell förening som verkar för främjandet av fri och öppen programvara och operativsystem
- > 1500 direkta medlemmar (mar 2004)
- Kostnadsfritt medlemskap, aktiv förening
- <http://se.linux.org>

Om Marcus Rejås

- Linux sedan 1996
- Styrelseledamot i Svenska Linuxföreningen
- Egen företagare, datakonsult inom fri programvara
- Mer “fri programvara” än “öppen källkod”

From: torvalds@klaava.Helsinki.FI (Linus Benedict Torvalds)

Newsgroups: comp.os.minix

Subject: What would you like to see most in minix?

Summary: small poll for my new operating system

Date: 25 Aug 91 20:57:08 GMT

Organization: University of Helsinki

Hello everybody out there using minix -

I'm doing a (free) operating system (just a hobby, won't be big and professional like gnu) for 386(486) AT clones. This has been brewing since april, and is starting to get ready. I'd like any feedback on things people like/dislike in minix, as my OS resembles it somewhat (same physical layout of the file-system (due to practical reasons) among other things).

[...]

Linus (torvalds@kruuna.helsinki.fi)

PS. Yes - it's free of any minix code, and it has a multi-threaded fs.

It is NOT protable (uses 386 task switching etc), and it probably never will support anything other than AT-harddisks, as that's all I have :-).

Vad är fri/öppen programvara?

- Program som du får använda till vad du vill
- Program som du får förändra
- Program som du får utforska hur de fungerar
- Program som du får sprida vidare i befintligt eller modifierat skick
- Priset har inte med fri/öppet att göra

Vad är inte fri och öppen programvara?

- Shareware
 - Får man inte ändra, inte sprida vidare i modifierad form, inte se hur det fungerar
- Freeware
 - Samma som shareware
- Slajdware
 - Är ett skämtsamt namn på programvaror som bara finns i PowerPoint-presentationer. Kallas även Vaporware.

GNU-projektet

- Startades av Richard Stallman 1982
- Syftet var att ta fram ett komplett, fritt operativsystem (GNU).
- Projektet var nästan klart, men saknade en operativsystemkärna när Linus presenterade Linux.
- Tillsammans utgör de ett komplett, fritt operativsystem.

Varför? Hur fungerar det?

- Bakom fri programvara ligger massor av programmerare, grafiker, systemdesigners och andra.
- Även företag är med och utvecklar
- Utvecklarna drivs av eget intresse och gör reklam för sig själva i sina insatser
- Ingen äger produkterna
- Finns ett helt föredrag som bara handlar om krafterna bakom detta.

Vad är Linux?

- Linux är ett operativsystem. Exempel på andra operativsystem är till exempel Windows och Mac OS
- Operativsystemet är det program i datorn som styr all din hårdvara och som gör det möjligt för andra program att köras på din dator
- De flesta operativsystem hjälper även dig att använda din dator

Linux och GNU

- Linux är en operativsystemkärna, för att man skall kunna göra något med den måste man även ha en mängd olika program dessa skrev inte Linus själv utan använde de som fanns från GNU-projektet.
- Många kallar Linux för GNU/Linux för att ge GNU den del av äran de förtjänar.
- GNU har också en egen kärna, den heter HURD

Linuxhistoria

- Linux upphovsman heter Linus Torvalds
 - Han studerade och ville ha ett bra operativsystem till sin dator, men hade inte råd med de som stod till buds
- Linux började utvecklas 1991
 - Från början fick inga pengar byta ägare vid hantering av Linux, detta ändrades med version 0.12 (som kom 5:e jan 1992)
- 14:e mars 1994 Släpps Linux 1.0

Är Linux gratis?

- JA – och Nej!
- Linux kostar ingenting. Man kan ladda ner det gratis från Internet på massor av ställen.
- Mycket bra support finns tillgänglig gratis på Internet
- Men, att driftsätta ett IT-system är aldrig gratis.
- Genom att välja fria alternativ väljer du själv hur mycket du vill spendera och vilka leverantörer du vill anlita.

Mer än gratis!

- Linux är gratis, men det är inte den enda, eller ens största, fördelen
- Öppenheten ger en mängd fördelar
 - Säkerhet
 - Stabilitet/Kvalitet
 - Framtidssäkert
 - Öppna bugglistor och supportsystem
 - Leverantörsoberoende.
 - Man kan byta leverantör när som helst (Fri konkurrens)
 - Man kan anlita lokala aktörer

Linuxdistributioner (1/2)

- Linux är egentligen bara en operativsystemkärna
- Till denna finns hundratusentals fria programvaror
- Linuxdistributörerna plockar ihop en samling program och bygger ett komplett operativsystem (med användarapplikationer) och distribuerar detta i ett lättinstallerat paket.

Linuxdistributioner (2/2)

- Det finns hundratal olika distributioner
- Exempel på stora distributioner är:
 - Debian, Gentoo, Mandrake, RedHat och SuSE
- När du väljer distribution är mitt tips att välja den som den lokala Linux-gurun har som sin favorit så kan du lättare få hjälp av henne eller honom.
- Det mesta är lika i alla distributioner

Ur användarsynpunkt

- Till Linux finns flera mogna, grafiska, lättanvända, gränssnitt.
- Linux kan anpassas till att se ut på väldigt många olika sätt beroende på vad man skall ha det till.
- När man installerar en distribution får man detta paketerat och lättinstallerat

Linux och virus

- En av de största fördelarna med Linux är att det är ett säkert system
- Virus finns i väldigt begränsad omfattning
- Spyware och liknande finns inte i öppna programvaror
- Linux har en säkerhetsmodell som fungerar

Linux och Windows

- Linux och Windows kommer bra överens i nätverk
- Windowsprogram kan inte direkt köras i Linux och vice versa

Linux har många ansikten 1/4

```

Välkommen till Rejås Datakonsult
Välkommen till Rejås Datakonsult (p1 of 3)
Lördag den 17:e April (v16)

Första sidan | Tjänster | Produkter | Dokument | Källkod | Kontakt | Länkar

Rejås Datakonsult

Software Patents Kill Innovation

We are protesting against attempts to legalise software patents in Europe.

For OpenOffice.org developers, investors and users alike, this directive would
mean legal uncertainty: a patent minefield. With the current flood of trivial
patents legalised, software innovation would become a dangerous enterprise in
Europe.

The Council of Ministers is pushing for unlimited patentability of software,
heavily lobbied by patent lawyers. Don't let them ignore the European Parliament's
democratic decision of 24th September 2003. The parliament's decision to limit
software patentability has the support of more than 300.000 citizens, 2.000.000
SMEs and dozens of economists and scientists.

More info on software patents at FFII.

I framtiden kommer allt material jag har om Linux/Unix m.m. att hamna här. Tills
vidare är det lite utspritt. Titta gärna på Rejas.Net, Rejas.Org eller WikiWikin.

Jag har även en mycket gammal (inte uppdaterad på över fem år) linuxsida här.

Rejås Datakonsult är en liten firma som drivs av Marcus Rejås. Marcus har jobbat
mycket med och i Linux/Unix. Sedan 1996 har han i princip uteslutande arbetat i
Unixmiljö.

Nyheter!
Marcus föreläser i Eskilstuna
(Rejås, 2004-04-05 09:45) Den 21:a
april kommer jag att hålla ett
föredrag, "Linux -- Mer än bara
gratis" för en sluten grupp i
Eskilstuna.

Marcus omvald till styrelsen för
Svenska Linuxföreningen
(Rejås, 2004-04-04 21:51) Marcus
blev idag omvald till styrelsen
för Svenska Linuxföreningen. Ett
uppdrag som tas på största allvar.
Svenska Linuxföreningen har idag
1522 medlemmar och växer.

Föredraget i morgon inställt
(Rejås, 2004-02-25 11:19)
Föredraget, Linux på skrivbordet
-- myt eller möjlighet, som skulle
hållas i morgon är tyvärr inställt
av arrangören.

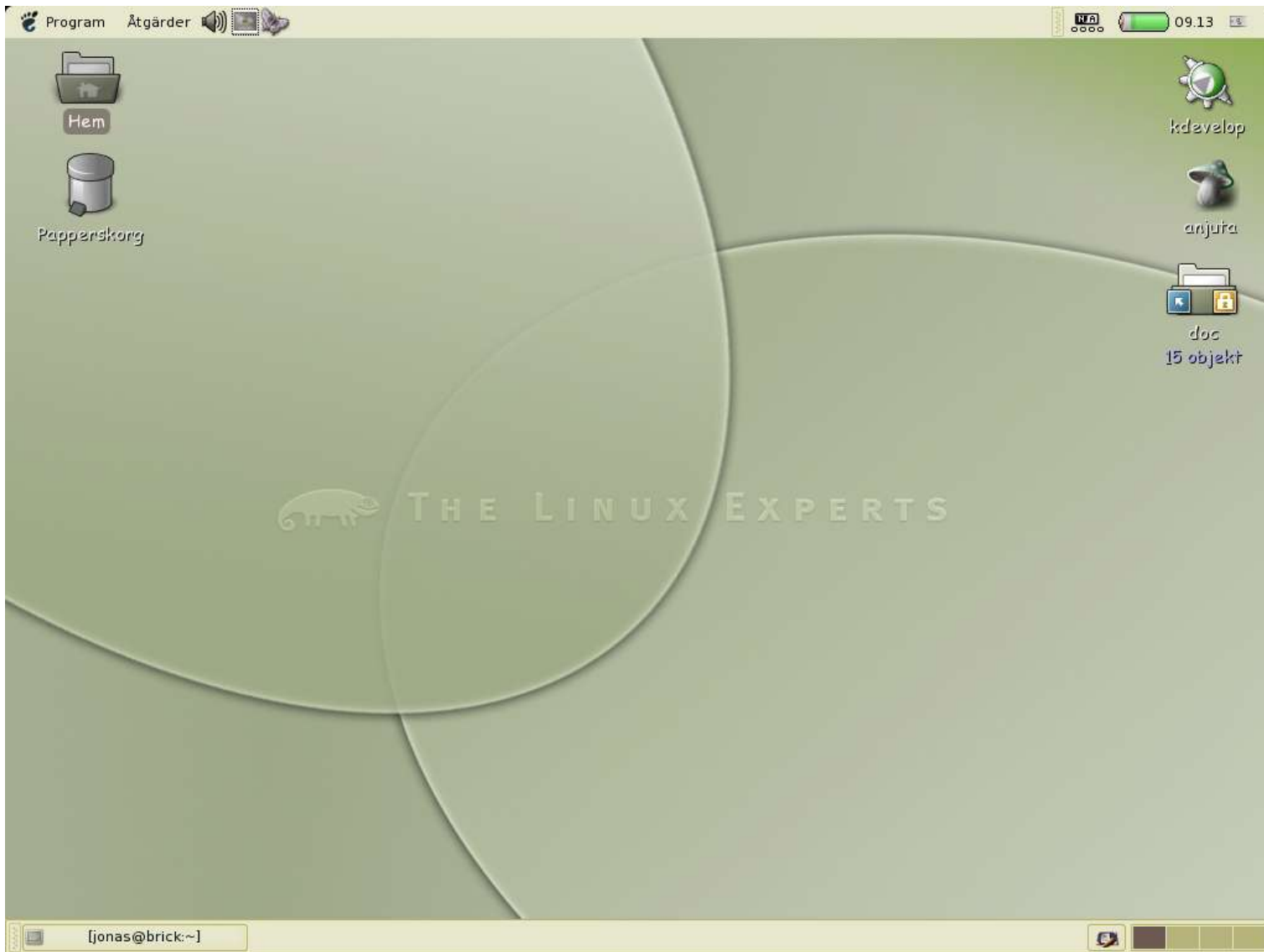
Svensk Översättning av GNU FDL
(Rejås, 2004-02-01 15:25)
Alexander Nordström och Marcus
Rejås har översatt GNU Free

http://www.rejas.se/se/index.php4
0$ Irssi 10$ Idefix-Norrtälje 40$ Lundblad [5$* Nila] 6-0$ FSF Europe [nila] 2004-04-17 18:35
[ISO-8859-1] http://www.se.linux.org | http://ircstats.se.linux.org | http://paste.se.linux.org
17:55 <@Tobbe> hur menar du?
17:56 <@Tobbe> nu skall jag göra mat, bbl
17:56 <@LX> Testade att montera skivan och öppna den fina bakgrunden som du nämnde och fick för tidig EOF.
18:04 <@Tobbe> illa
18:04 <@Tobbe> aja, mat!
18:14 < omega> !teve
18:14 <@foobar> omega: (svt1: 18:00 Tecknat på tv) (svt2: 18:00 Aktuellt) (tv3: 18:00 Everwood) (tv4: 17:30 Vinnare: V75)
18:14 <@foobar> omega: (kanal5: 17:20 Tjejen som gjorde lumpen) (zstv: 18:00 Scrubs) (tv8: 18:00 Minut för minut: TWA 800)
(discovery: 18:00 Första världskriget)
18:14 <@foobar> omega: (tv1000: 18:00 Hardball) (cinema: 17:00 En djävul till flickvän) (cplus: 17:50 Hegerfors lördag)
(cplusgul: 17:45 Black knight)
18:18 -!~ ^Jonas^ [^Jonas@c-db4272d5.030-64-7673741.cust.bredbandsbolaget.se] has quit [Ping timeout]
[rejas (zZzZ)] [4:#selinux(+cnr)] [Act: 1,2]
[#selinux]
[0$* Irssi] 10$ Idefix-Norrtälje 40$ Lundblad 5$ Nila 6-0$ FSF Europe [nila] 2004-04-17 18:35

```


Linux har många ansikten 2/4

Linux har många ansikten 3/4

Linux har många ansikten 4/4

OpenOffice.org

- Ursprungligen från tyska Stardivision, kallades StarOffice. Inte gratis, inte fritt.
- Stardivision köptes av Sun 1999. Sun släpper StarOffice gratis, inte fritt.
- Sun hjälper till att starta OpenOffice.org. Suns arbete med StarOffice går till OpenOffice. Syftet är att skapa ett fritt "Office-Paket".
- Ur StarOffice har man tagit bort vissa komponenter på grund av avtal med tredjepartstillverkare.

Mozilla

- Mozilla är en webbläsare som finns till flera olika operativsystem
- Från början Netscape
- Finns i flera versioner, en liten som heter Firefox och en stor som heter Mozilla
- Innehåller allt man behöver
- Kan massor som inte Internet Explorer kan och som man behöver

Xmms

- Underhållning på hög nivå
- Spelar de flesta ljudformat
- Påminner om WinAmp som är ett motsvarande program till Windows

MPlayer

- En av flera bra filmvisare till Linux
- Visar så gott som alla filmformat
- Kan köras både med och utan grafiska kontroller

Wine

- Wine är en Windows-emulator som låter dig köra windowsprogram i Linux
- Kan vara bra för att köra program som man inte kan vara utan och som bara finns till Windows
- Wine är under utveckling
- Wine är inte en bra långsiktig lösning men kan användas för att portera program

Säkerhet

- Linux är säkrare än Windows
- Virus existerar knappt (inbrottsanalogin)
- Inget system är säkrare än sin administratör
- Det är enklare att säkra ett Linux-system än ett Windows-dito

Inlåsnings effekter

- En av de största anledningarna till att byta till öppen programvara ...
- ... och den största anledningen till att inte fler gör det.
- Medveten strategi från en mängd leverantörer
- Kan MS Office läsa OpenOffice-filer?

Linux support

- En av de största fördomarna mot Linux är att det inte finns support. Det är fel.
- Flera företag erbjuder professionell support.
- Supporten på Internet är mycket bättre än den från kommersiella företag.
- Du kan få all information om en produkt innan du driftsätter den.

Fördelar med Linux

- Ett öppet system
- Säkerheten är mycket bättre än i Windowsfallet
- Lätt att anpassa efter sina behov
- Stabilt

Nackdelar med Linux

- Det finns nackdelar
- Hårdvarutillverkarna stöder inte Linux i samma utsträckning som Windows
- Användarna är inte vana med Linux
- Många program som finns är relativt omogna
- Acceptans hos leverantörer och andra kan vara lägre
- Det mesta är inte Linux fel ...

Framtiden ...

- Linux har ökat sedan den första dag det kom, kommer att fortsätta att öka
- Linux har idag väldigt liten del på skrivbordet men är stort och blir större på serversidan
- Linux används idag flitigt på skrivbordet på företag som använt Unix tidigare (SMHI, till exempel)
- Även offentliga sektorn ökar. Till exempel PPM.